

Методичний огляд 2025/2026 н.р.

Презентація
заступника директора з НВР
Верхньодніпровського ліцею №5
Осташко Т.В.

Зміст

РОЗДІЛ 1. Управлінська діяльність на засадах доброчесності

РОЗДІЛ 2. Педагогічна діяльність на засадах доброчесності

РОЗДІЛ 3. Учні́вство й батьківська громада — невід’ємна частина команди

РОЗДІЛ 4. Організація управлінських процесів на засадах доброчесності

Розділ 1. Управлінська діяльність на засадах доброчесності

1

Яким має бути лідер у сфері освіти?

2

З чого почати побудову культури закладу освіти на засадах лідерства?

3

Що необхідно зробити для того, аби започаткувати у своєму закладі освіти культуру лідерства?

4

Що таке візія, місія та цінності і як їх сформулювати для закладу освіти?

5

Як створити дієву стратегію закладу освіти?

6

Як спланувати реалізацію складеної стратегії?

Розділ охоплює такі вимоги/правила щодо управлінської діяльності керівника, які оцінюються під час інституційного аудиту:

4.1. Наявність стратегії розвитку та системи планування діяльності закладу, моніторинг виконання поставлених завдань.

4.2. Формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм.

4.3. Організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, ухвалення управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодії закладу освіти з місцевою громадою.

1.1. Яким має бути лідер у сфері освіти?

Результати дослідження, що проводилось у багатьох країнах світу у 2010-2013 рр., зафіксували очікування респондентів щодо сучасного керівника-освітянина, який повинен бути:

таким, який проявляє турботу про добробут та розвиток всіх працівників у закладі освіти

здатним наділяти владою, делегувати повноваження, розвиваючи потенціал працівників закладу освіти

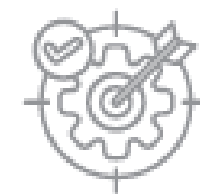
доступним, здатним зменшити владну дистанцію та знайти спільну мову у колективі

натхненним комунікатором

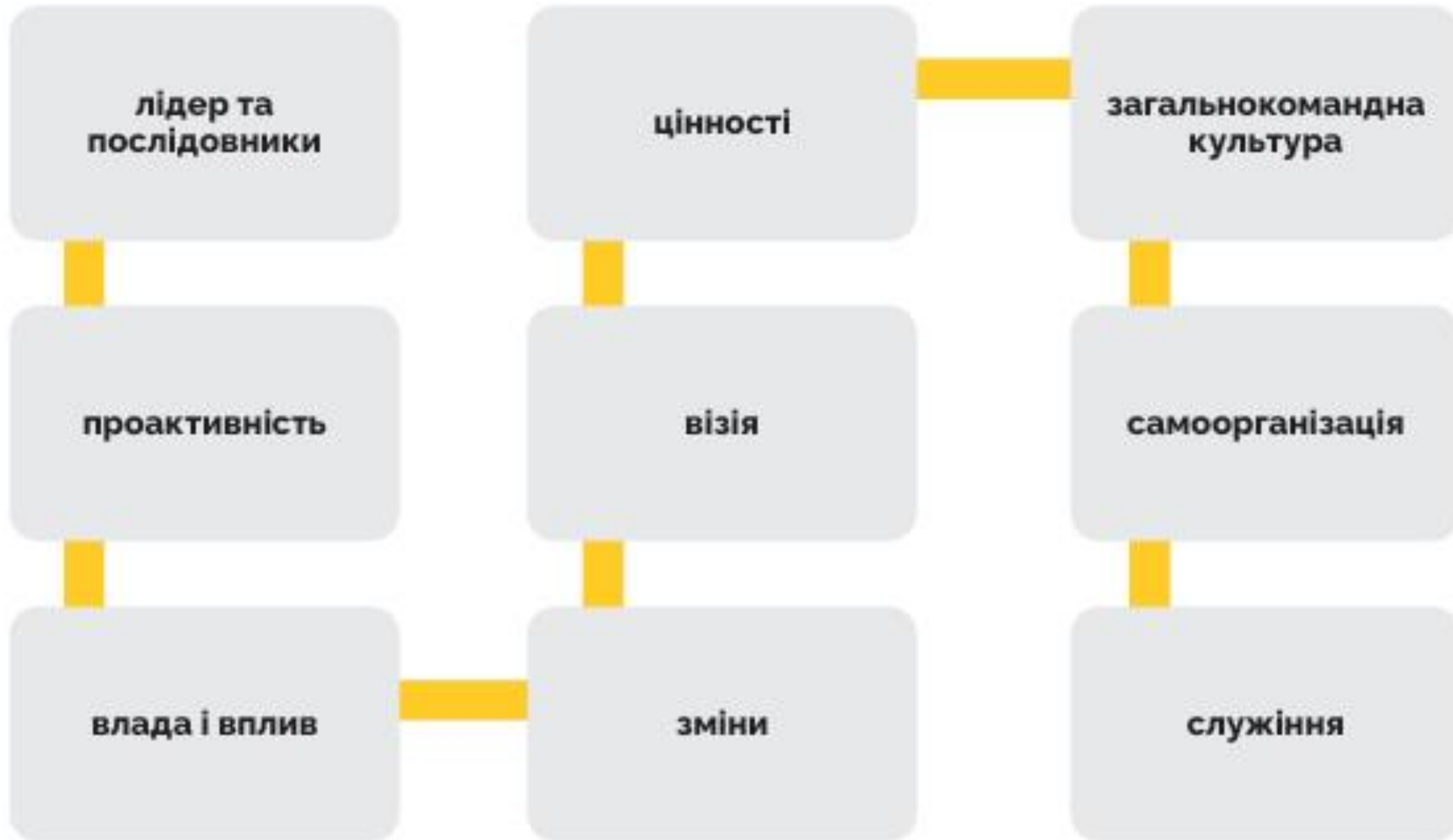
таким, який проявляє свою цілісність, є чесним та відкритим

здатним приймати рішення та йти на обдумані ризики¹

Схема "Ознаки лідерства"

1. Взаємодія лідера та послідовників (команди) відбувається у спільній діяльності. Керівник\ -ця повинен\ -на створити активність, у якій колектив школи або його частина будуть працювати над розв'язанням актуальної проблеми.

2. Проактивність послідовників (команди) потребує підтримки. Вона проявляється, коли учасники освітнього процесу:

- беруть на себе відповідальність за власні рішення;
- думають перед тим, як діяти;
- швидко оговтуються, коли стається щось зле;
- завжди знаходять спосіб рухатися далі;
- зосереджуються на тому, на що можуть вплинути, і не переймаються тим, на що не можуть.

Розділ 2. Педагогічна діяльність на засадах доброчесності

- 1 Як забезпечити проактивне професійне зростання педагогів?
- 2 Які перешкоди можуть бути на шляху розвитку професійної майстерності педагога?
- 3 Які є ризики прояву недоброчесності на шляху розвитку педагогічної майстерності вчителя і як керівник закладу може запобігти їх проявам?
- 4 Що таке атестація і сертифікація педагогів та чи потрібно це вашому колективу?
- 5 Як забезпечити якісне оцінювання педагогічної діяльності вчителів/-льок закладу освіти?
- 6 Які наслідки для освітнього процесу може мати відсутність мотивації у вчителя/-льки та як сприяти підвищенню мотивації в колективі?

Розділ охоплює такі вимоги/правила щодо управлінської діяльності керівника/-щи та педагогічної діяльності, які оцінюються під час інституційного аудиту:

3.1. Ефективність планування педагогічними працівниками своєї діяльності, використання сучасних освітніх підходів до організації освітнього процесу з метою формування ключових компетентностей учнів.

3.2. Постійне підвищення професійного рівня і педагогічної майстерності педагогічних працівників.

4.3. Ефективність кадрової політики та забезпечення можливостей для професійного розвитку педагогічних працівників.

4.4. Організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, ухвалення управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодії закладу освіти з місцевою громадою.

Які перешкоди можуть бути на шляху розвитку професійної майстерності педагога?

	Можна впливати	Складно впливати
Внутрішні чинники	<ul style="list-style-type: none"> Недостатність фахових знань	<ul style="list-style-type: none"> Відсутність ціннісного ставлення до професії Низька мотивація до професійного розвитку Обмеженість творчих здібностей
Зовнішні чинники	<ul style="list-style-type: none"> Обмежені умови отримання нового досвіду, обміну досвідом Обмеженість часових та фінансових ресурсів Відсутність умов для розвитку фахових компетентностей Неконкурентне середовище на рівні ЗЗСО	<ul style="list-style-type: none"> Надмірний рівень стресу та втоми

Як забезпечити проактивне професійне зростання педагогів?

Спільно з педагогами ви можете розробити індивідуальні картки розвитку. Оновлювати картки та ставити нові амбітні цілі варто кожного навчального року. Так, перед початком року визначте професійну тему, котра буде в фокусі уваги та розвитку педагога, очікувані вектори розвитку та можливі форми навчання (які теми на яких платформах варто вивчити, яку літературу опрацювати тощо). Важливо, щоб такі картки педагог розробляв спільно з менеджментом закладу освіти, щоб професійний розвиток педагога також сприяв реалізації стратегії закладу освіти та наближав усю команду до реалізації поставленої мети. Доцільно раз на 1-2 квартали проводити моніторингові зустрічі для того, щоб зрозуміти, наскільки поставлені цілі виконуються, які є труднощі і що варто змінити/скоригувати, аби досягти поставлених цілей.

Що є проявом недоброчесності на шляху розвитку педагогічної майстерності

вчителя/-льки?

- перешкоджання вчителю/вчительці з боку адміністрації у виборі засобів розвитку педагогічної майстерності (директор/директорка не дає можливості педагогам виявляти ініціативу щодо запровадження власних педагогічних розробок, не підтримує ініціативи проведення педагогічного тренінгу для колег, не дозволяє відрядження для обміну досвідом, не підтримує подальшого навчання в магістратурі);
- перешкоджання вчителю/вчительці з боку колег через конфлікт інтересів або небажання власного професійного розвитку (Саботування учителями/вчительками участі у майстер-класах, ініційованих педагогом/педагогинєю, “знецінювання” нових ідей, навмисне необґрунтоване компрометування учителем/вчителькою;- педагогічний мобінг. технологій, запропонованих вчителем/вчителькою);
- педагогічний мобінг (відверте цькування, негідна поведінка колег щодо окремих вчителів/-льок, які виявляють ініціативу, хочуть навчатися та розвиватися, пропонують нові ідеї та способи діяльності);
- бюрократичні ризики (підміна понять професійного розвитку та майстерності виключно формальними процедурами підвищення кваліфікації).

Атестація чи сертифікація?

Атестація	Сертифікація
<p><i>Хто проводить?</i></p> <p>Заклад освіти</p>	<p><i>Хто проводить?</i></p> <p>Незалежне оцінювання (тестування в УЦОЯО, експертне спостереження ДСЯО)</p>
<p><i>Обов'язковість</i></p> <p>Обов'язкова процедура: чергова атестація один раз на 5 років</p>	<p><i>Обов'язковість</i></p> <p>Добровільна процедура</p>
<p><i>Для кого є доступною?</i></p> <p>Для вчителів/-льок початкової школи, української мови та літератури, математики</p>	<p><i>Для кого є доступною?</i></p> <p>Для всіх педагогічних працівників/-иць</p>

Атестація чи сертифікація?

Критерії та методики оцінювання

Відсутність чітких критеріїв та методик оцінювання посилання на Професійний стандарт

Тривалість процедури

Вивчення діяльності протягом навчального року, прийняття рішення на засіданні атестаційної комісії

Результат

Рішення про присвоєння або підтвердження категорії

Критерії та методики оцінювання

Чіткі критерії та методики оцінювання

Тривалість процедури

3 етапи оцінювання: самооцінювання, незалежне тестування, експертне спостереження педагогічної діяльності

Результат

Присвоєння або підтвердження категорії, надбавка до заробітної плати, залучення до експертного середовища

Як забезпечити якісне оцінювання педагогічної діяльності вчителів/-льок закладу освіти?

- Спільно з педагогічним колективом розробіть чіткі критерії оцінювання діяльності вчителів/-льок для присвоєння кожної категорії. Для цього скористайтеся Професійним стандартом вчителя. У частині 7 професійні компетентності педагога/-ині розписано у розвитку: від спеціаліста до вищої категорії.
- Враховуйте під час атестації вчителів/-льок думки учнівства та їхніх батьків (проводьте анкетування щодо якості викладання).
- Під час атестації зменшіть кількість бюрократичних процедур на користь збільшення живих процесів: спостереження за уроками, проведення вчителем/-лькою заходу для колег (круглого столу, майстер-класу, відкритого уроку), який би надав змогу якнайповніше презентувати досвід.
- Запобігайте проведенню заздалегідь підготовлених (зрежисованих та відрепетируваних) уроків.
- Натомість систематично:- проводьте взаємовідвідування уроків (звичайних, робочих); - робіть анкетування учнів/учениць та батьків щодо їхньої задоволеності якістю викладання вчителя/-льки, що проходить атестацію; - -попросити вчителя/-льку провести майстер-клас, тренінг або вебінар для своїх колег та колежанок з актуальних освітніх питань, де він/вона має власні методичні розробки.

Розділ 3. Учні́вство й батьківська громада – невід’ємна частина команди

- 1 Як налагодити комунікацію дорослих та дітей в школі?
- 2 Як сприяти активності та ініціативності учасників/учасниць освітнього процесу?
- 3 Як налагодити взаємодію з учасниками/учасницями освітнього процесу в онлайн-форматі?
- 4 Як більш активно залучити батьківську спільноту до освітнього процесу?
- 5 Як сприяти екологічному вирішенню конфліктів, що виникають у закладі освіти?
- 6 Як сприяти розвитку самостійності та громадянської відповідальності учнівства?
- 7 Як впровадити етичні стандарти в діяльність ЗЗСО?

Розділ охоплює такі вимоги/правила щодо управлінської діяльності керівника/-щи та педагогічної діяльності, які оцінюються під час інституційного аудиту:

- 1.2. Створення освітнього середовища, вільного від будь-яких форм насильства та дискримінації.
- 1.3. Формування інклюзивного, розвивального та мотивуючого до навчання освітнього простору.
- 3.3. Налагодження співпраці з учнями, їх батьками, працівниками закладу освіти.
- 4.2. Формування відносин довіри, прозорості, дотримання етичних норм.
- 4.4. Організація освітнього процесу на засадах людиноцентризму, ухвалення управлінських рішень на основі конструктивної співпраці учасників освітнього процесу, взаємодії закладу освіти з місцевою громадою.

Як налагодити комунікацію дорослих та дітей в школі?

уроки та
активна
взаємодія
на перервах

учнівські
збори та
класні
години

особисті
консультації та
приватні
розмови

електронна
пошта та
електронні
платформи

виховні заходи
та позаурочні
активності

Як впровадити етичні стандарти в діяльність

ЗЗСО?

Безпека. Адміністрація, вчителі та батьки покликані гарантувати безпеку учнів та учениць, як фізичну, так і емоційну. Безпека в ЗЗСО має бути стандартом для всіх учасників/учасниць освітнього процесі — і дорослих, і дітей.

Конфіденційність. Конфіденційність в освіті та школах є дуже важливою темою, оскільки вона стосується захисту приватності учнівства й педагогічної спільноти. Конфіденційність означає, що особиста інформація, надана школою або отримана в процесі навчання, має бути захищена від несанкціонованого доступу та використання

Як впровадити етичні стандарти в діяльність

ЗЗСО?

Відповідальність. Учителі/-льки, учнівство й батьки повинні брати відповідальність за власні дії та вчинки. Відповідальність — це свідоме виконання своїх обов'язків та прийняття результатів своїх дій та вчинків, бажання змінити їх у разі потреби, наприклад, якщо власні переконання заважають сприймати іншу людину, як рівну, проявляти терпимість та толерантність. Відповідальність передбачає вміння планувати власні дії, оцінювати свою роботу, коригувати її та досягати бажаних результатів. Відповідальність має супроводжуватися довірою та надійністю, здатністю делегувати іншим повноважень, надавати та отримувати підтримку, проявляти щирість та відкритість. Відповідальність має відбуватися у співпраці, з вірою в те, що спільна робота сприяє досягненню найвищих результатів, створенню позитивних змін у суспільстві.

Як впровадити етичні стандарти в діяльність

ЗЗСО?

Доброчесність. Доброчесність в освіті проявляється в багатьох аспектах. Перше, що передбачає доброчесність в освіті, — це інтелектуальна чесність. Учні й учениці повинні витратити на свої роботи власний розумовий потенціал, не копіювати їх з інтернету чи інших джерел, не змінювати оцінок, впливаючи якимось чином на вчителів особисто чи через батьків. Педагоги/-ні, своєю чергою, повинні дотримуватися найвищих стандартів інтелектуальної чесності, які полягають у тому, щоб не підробляти документів, не використовувати підказок під час проведення оцінювання.

Як впровадити етичні стандарти в діяльність

ЗЗСО?

Етична чесність. Це означає, що учнівство та вчителі/-льки повинні дотримуватися високих моральних стандартів у взаєминах із іншими людьми. Вони мають бути ввічливими, підтримувати рівність між усіма учасниками/-цями освітнього процесу, не допускати дискримінації та бути готовими допомогти іншим за потреби. У формуванні цього можуть допомогти просвітницькі лекції, дискусійні клуби, психологічні ігри. Одним з найважливіших аспектів доброчесності в освіті є також виховання дітей у дусі толерантності та співпраці. Учні й учениці повинні бути відкритими до різноманітних ідей та поглядів, готовими працювати в команді з іншими учнями. Учителі/-льки, своєю чергою, мають бути готовими сприяти розвитку таких якостей у дітях та долучатися до командної роботи педагогічного колективу.

РОЗДІЛ 4. Організація управлінських процесів на засадах доброчесності

1

Як сприяти підвищенню прозорості управлінських процесів, що відбуваються в закладі освіти?

2

Як організувати дистанційне навчання в школі?

3

Як сформувати культуру академічної доброчесності в закладі освіти?

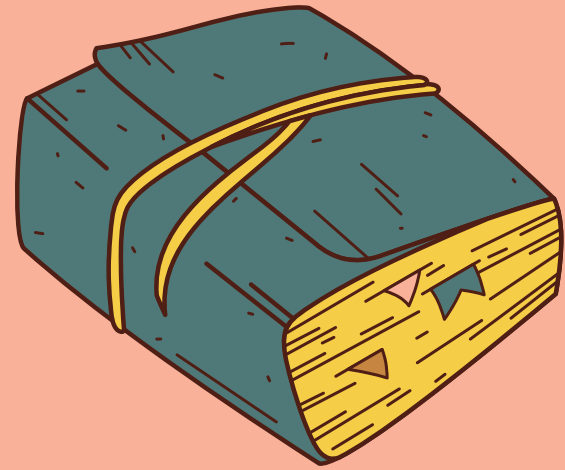
4

Як подолати виклик забезпечення прозорого фінансування закладу освіти: від запровадження фінансової автономії до залучення позабюджетних коштів.

5

Як вирішити питання преміювання та нарахування заробітних плат доброчесно та прозоро?

Мультфільм

«Радісна історія»

